

آیین نامه حقوق مالکیت معنوی منابع دیجیتالی

سال 96-97

این آیین نامه توسط معاونت آموزشی، تحقیقات و فناوری و دانشجویی-فرهنگی دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی لارستان و به نفع تمامی کاربران کتابخانه به تصویب رسیده است و همکاری شما در رعایت مفاد این آیین نامه ضروری است.

مقدمه

یکی از کارکردهای مهم مؤسسات علمی و پژوهشی، تولید علم و فناوری است که به عنوان دارایی فکری علاوه بر ارزش معنوی می تواند ارزش مادی نیز داشته و ایجاد درآمد نماید. تبیین آیین نامه و ضوابط مالکیت معنوی منابع الکترونیکی، از جمله الزامات موفقیت در تجاری سازی کتابخانه های دیجیتالی است. این آیین نامه، در راستای تحقق وظیفه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر "فراهم نمودن زمینه حمایت از حقوق مالکیت معنوی منابع دیجیتالی" و همچنین بند (الف) ماده 54 قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مبنی بر پیش بینی ساختارهای اجرایی لازم برای طراحی و استقرار کامل نظام حقوق مالکیت فکری در سطح ملی و همسویی آن با نظامهای بین المللی تدوین گردیده است و بکارگیری آن، زمینه توسعه و تجاری سازی نتایج حاصل از داراییهای معنوی منابع دیجیتال را با ایجاد انگیزه برای محققین و نیز حفظ منافع پدیدآورنده فراهم می سازد.

ماده 1 تعاریف

کتابخانه دیجیتال: کتابخانه های دیجیتال سازمان هایی هستند که منابعی شامل کارمندان متخصص را دارا می باشند و وظیفه آنها انتخاب، سازماندهی، پیشنهاد دهی عقلانی برای دسترسی، توزیع کردن، محافظت از جامعیت منابع و تضمین پایداری آنان در طول زمان می باشد و بنابراین برای استفاده آسان و با صرفه توسط یک جامعه یا مجموعه ای از جوامع طرح ریزی شده است.

موسسه: عبارت است از دانشگاه، موسسه آموزش عالی یا مرکز پژوهشی و فناوری وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که دستاورد فعالیت های علمی و پژوهشی آن به عنوان دارایی فکری به صورت محصول، فرایندهای نوین و یا منابع علمی مضبوط عرضه می گردد.

حقوق فکری (Intellectual Property): حقوق فکری/معنوی به حقوقی گفته می شود که به صاحبان آن حق بهره وری از فعالیت های فکری و ابتکاری انسان را می دهد و ارزش اقتصادی و قابلیت دادوستد دارد ولی موضوع آن شیء معین مادی نیست. حقوق پدیدآورندگان آثار علمی معروف به حق مؤلف یا حق تکثیر و حق اختراع، از انواع مالکیت های فکری است.

پدیدآورنده: به فرد یا افراد حقیقی اطلاق می گردد که یکی از مصادیق مالکیت فکری را (در زمان همکاری با مؤسسه و با استفاده از تسهیلات آن) ایجاد کرده باشند.

نوآوری (Innovation): عبارت است از بکارگیری موفق ایده‌های نو که به صورت محصول و یا خدمات جدید یا بهبودیافته، عملاً مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

واگذاری امتیاز بهره‌برداری از منابع کتابخانه دیجیتال: قراردادی است بین ناشران منابع دیجیتال و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (متقاضی بهره‌برداری از منابع دیجیتال) که به موجب آن قرارداد، وزارت در قبال پرداخت مبلغی مجوز بهره‌برداری از منابع دیجیتالی ناشر را بدست می‌آورد.

ماده 2) اهداف

1) فراهم‌سازی زمینه‌های توسعه علم و فناوری از طریق ایجاد محیطی مناسب برای جستجو و بازیابی منابع علمی و اشاعه و بکارگیری دستاوردهای جدید علمی

2) نهادینه‌سازی حقوق مالکیت فکری و تقویت انگیزه مادی و معنوی در افراد و مؤسسات جهت فعالیت هرچه بیشتر در عرصه پژوهش و توسعه فناوری و بالطبع افزایش پژوهش و توسعه علم در راستای منافع سازمان‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

3) ارائه چارچوبی شفاف و تبیین حقوق و تعهدات مؤسسه و پدیدآورنده در ارتباط با دسترسی ایجاد شده به منابع دیجیتال ناشران

4) آگاه ساختن افرادی که از اعتبارات، تسهیلات و یا امکانات سازمان استفاده می‌نمایند نسبت به حقوق مالکیت فکری منابع دیجیتال و به‌ویژه نحوه به کارگیری منافع مادی و معنوی حاصله

ماده 3) اصول کلی

1) این آیین نامه بر تمام افراد شاغل در دانشکده علوم پزشکی لارستان (اعم از اعضای هیأت علمی، کارشناسان، تکنسین‌ها و دانشجویان) و بطور کلی هر فردی که از تسهیلات، اعتبارات و امکانات این دانشکده (در راستای انجام یک فعالیت تحقیقاتی در طی زمان معینی که با دانشکده همکاری دارد) استفاده نماید، حاکم می‌باشد و لازم است همگی در بدو استخدام و یا در چارچوب قراردادهای پروژه‌های تحقیقاتی، تعهدنامه‌ای مبنی بر قبول و رعایت مفاد این آیین نامه را امضاء نمایند.

2) مؤسسه در نتایج مادی حاصل از هرگونه منبع دیجیتال (اعم از مقاله، کتاب، مواد سمعی بصری، و...) که بر اثر فعالیت فردی یا گروهی با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا اعتبارات مؤسسه انجام شود، دارای حق خواهد بود.

3) مؤسسه تمام تلاش خود را برای انتشار رایگان آثار مکتوب حاصل از فعالیت‌های پژوهشی پرسنل خود بکار می‌گیرد. بدیهی است حقوق معنوی آثار منتشرشده و نیز تشویق مادی برای پدید آورنده محفوظ می‌باشد.

4) چنانچه دارایی فکری پدیدآور (اعم از مقاله، کتاب، مواد سمعی بصری، نرم افزار و...) در چارچوب ضوابط ناشر منبع دیجیتالی و در خارج از محیط سازمان به صورت رایگان قابل دسترس نمی‌باشد، پدیدآور حق ارائه متن کامل دارایی فکری خود را در شبکه‌های اجتماعی ندارد.